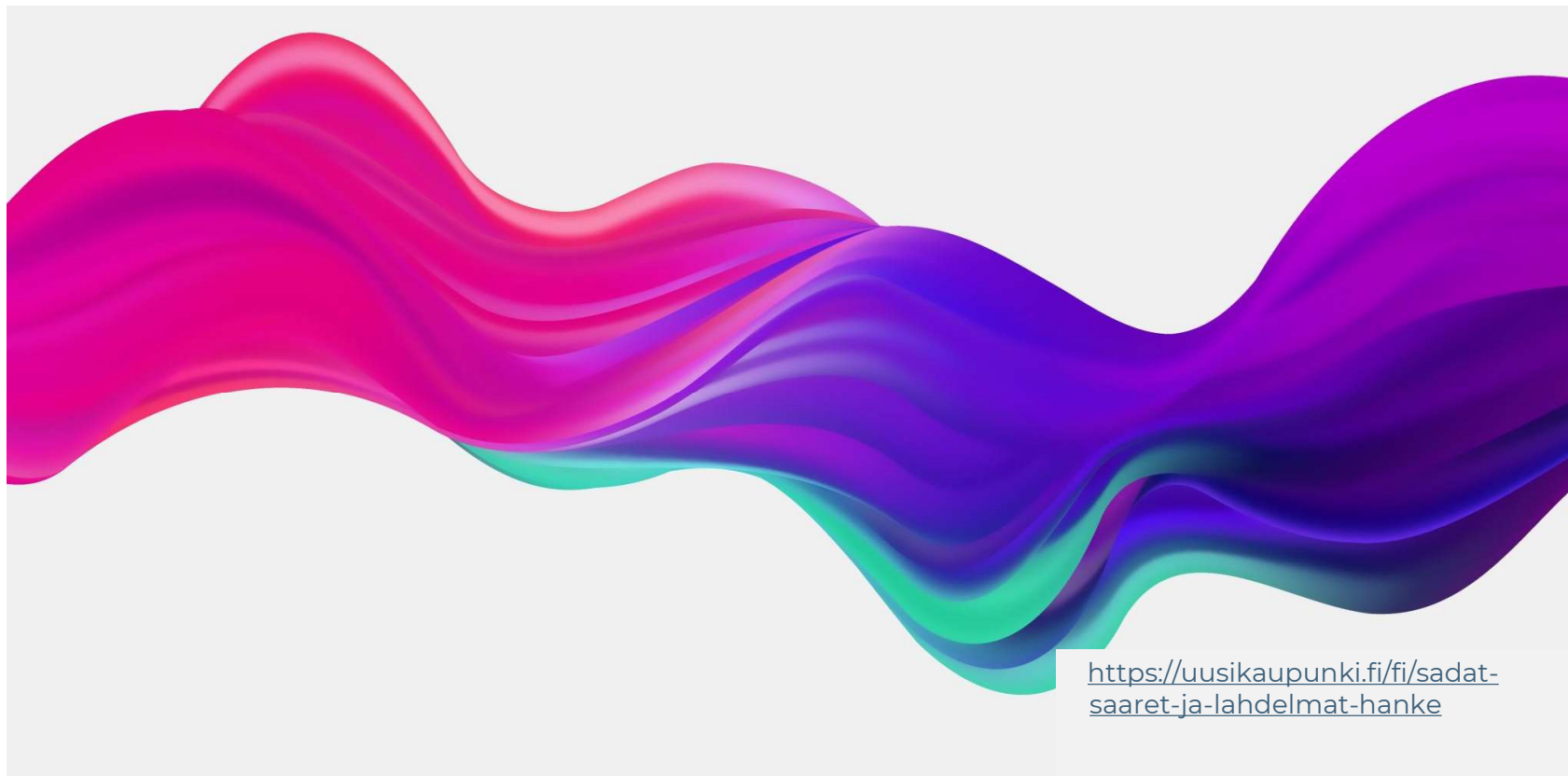

SADAT SAARET JA LAHDELMAT - hanke

**Taustaselvitys matkailun ja
virkistyskäytön tietoaineistoista**

<https://uusikaupunki.fi/fi/sadat-saaret-ja-lahdelmat-hanke>

Työn tavoite ja aineistot

Työn tavoite ja toteutus

Tavoitteena työssä oli koota yhteen lähivuosien keskeisimmät ohjelmat, raportit, strategiat ja suunnitelmat niin valtiolliset, maakunnallisesti kuin paikallisestikin tuotetut.

- miten ne ohjaavat alueen matkailun ja virkistyskäytön kehittämistä
- millaisia eväitä ja lähtöaineistoa niistä olisi mahdollista saada

Kokoavan selvityksen tavoitteena on yhdistää raporttien ja selvitysten rajapinnat ja poistaa ns. päällekkäisyydet. Jäljelle jää selvempi ja tiivistetty kuva siitä, millaiset eväät ja lähtöaineistot nämä raportit yhdessä tuovat alueelle. Työ ei sisällä analysointia vaan työssä tavoitteena on nostaa Vakka-Suomen kannalta oleelliset asiat esille, käytön kannalta oleellisesti teemoitettuna.

Aineistosta koottiin matkailuun ja virkistykseen liittyvät ohjaavat nostot sekä huomiot käytettävyydestä lähtöaineistona selvityksittäin **exceeliin**. Tähän tiedostoon on koottu yhteenvedot teemoittain sekä sanallisesti että kartoille. Työssä on hyödynnetty **Microsoftin Copilot-tekoälyä** tiivistelmien laadinnassa.

Työ on toteutettu osana Sadat saaret ja lahdemat –hanketta huhtikuussa 2024. Konsulttina toimi WSP Finland Oy tekijöinä Petra Niskanen ja Susanna Harvio. <https://www.wsp.com/fi-fi/palvelut/kestava-matkailu>

<https://uusikaupunki.fi/fi/sadat-saaret-ja-lahdelmat-hanke>

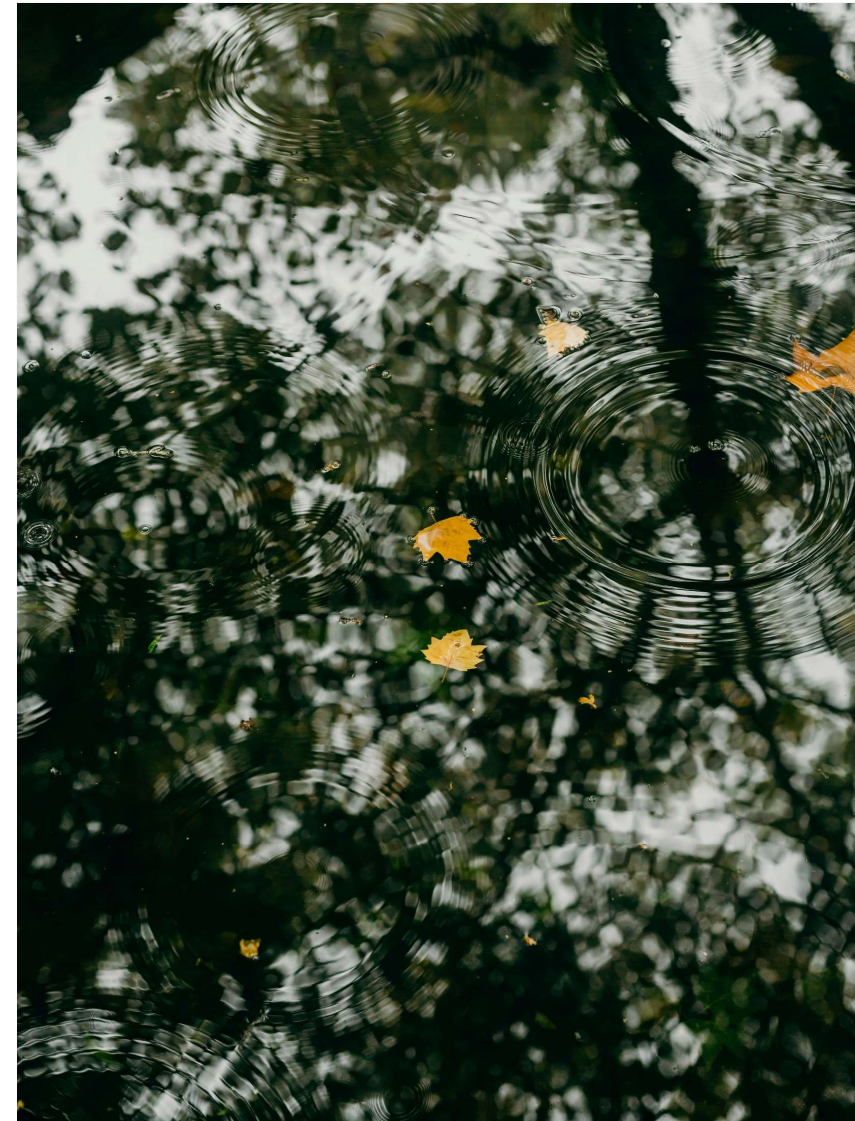
Karttaote Sadat saaret ja lahdemat-hankkeen kyselystä.

Käsitelty aineisto

- Merialuesuunnitelma
 - Yleiskuvaus
 - Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa, kehityskuva
 - Merialuesuunnitelmakartta ja suunnitteluratkaisut
 - Merialuesuunnittelu: Saaristomeren ja Selkämeren eteläosan suunnittelualueen ominaispiirteet 1.4.2019.
- TEM Suomen matkailun strategia vuosille 2022-2028
- Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030
- Suomen rannikkostrategia
- Ihmisten Saaristo: Saaristo- ja vesistöalueiden valtakunnallinen kehittämisohjelma vuosille 2020-2023
- Luotsi – Leader Ravakan paikallinen kehittämisohjelma 2023-2027
- I MEDVIND – Livskraft och livskvalitet i skärgården
- Saaristoasiain neuvottelukunnan strategia – Saaristo-ohjelma
- Vakka-Suomen kuntien matkailumarkkinoinnin yhteistyön esiselvitys
- Selkämeren kansallispuiston ja Natura2000 alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2022

Linkit asiakirjoihin löytyvät liitteen excelistä.

Kuva: Unsplash/Iskra
photography

Tulokset

Nostot teemoittain: Maankäyttö

Millaisia ohjaavia periaatteita tai tavoitteita lähtöaineistossa on?

Yleisiä

Luonnonympäristö on elinvoiman perusta, joten meri- ja luonnonympäristö tulee ottaa huomioon kehittämisessä.

Herkkä saaristoluonto.

Rannikkoalueen rakentamispotentiaali ja -rajoitukset tulee riittävällä tasolla tunnistaa huomioiden yksittäisten ja hajanaisten toimenpiteiden kokonaisvaikutukset kestävästä käytöstä.

Tarkoituksenmukaisen satama- ja palveluverkon suunnittelu ja muun matkailun infrastruktuurin kehittäminen/ kunnostaminen.

Vakka-Suomeen/saaristoon liittyviä

Tärkeä saaristoluonnon, elinkeinojen, kulttuuriperinnön ja ympäristöolosuhteiden sekä vapaa-ajan asumisen ja matkailun yhdistävä kokonaisuus.

Saariston rengasteihin tukeutuva saariston taajamat ja kylät yhdistävä matkailu- ja virkistysalue.

Kansallispuiston kärkekohteita (Katanpää, Isokari) kehitetään alueina, joissa kävijämäärät tulevat kasvamaan ja palvelut ovat monipuoliset. Ne soveltuvat sekä veneilijöille että ryhmille, ja järjestetyille retkille.

Maankäyttö

Millaista lähtöaineistoa selvityksistä on mahdollista saada?

Merialuesuunnittelu: SAARISTOMEREN JA SELKÄMEREN ETELÄOSAN SUUNNITTELUALUEEN OMINAISPIIRTEET 1.4.2019 luo hyvän nykytilakuvauksen myös maankäytön ja arvokohteiden näkökulmasta.

Nykytilaa kuvattu myös merialuesuunnitelmakartalla: <https://meriskenaariot.info/merialuesuunnitelma/>

Merialuesuunnitelmakartta: Alueellisia kehittämismerkintöjä liittyen erityisesti maankäyttöön, elinkeinoihin, saavutettavuuteen ja liikkumiseen, luontoon sekä kulttuuriperintöön (ks. kartta s. 17).

Nostot teemoittain: Elinkeinot

Elinkeinot

Millaisia ohjaavia periaatteita/tavoitteita?

Yleisiä

Kehitetään veneilyinfrastruktuuria koko rannikolla mm. laajentamalla tarkoituksenmukaista satama- ja palveluverkkoa. Edistetään moniyrittäjyyttä mm. kalastuksen, matkailun ja lähiruoan yhdistelmillä kiinnittäen samalla myös huomiota innovatiivisiin ratkaisuihin. Kehitetään kestävää matkailua ja siihen liittyviä kilpailukykyisiä ympärivuotisia palveluita.

Paikallisten elinkeinojen turvaaminen (kalastus, elintarviketeollisuus). Lähiruoan kehittäminen ja tarjonnan parantaminen toimitus- ja logistiikkaketjuin. Työvoiman sisäisen liikkuvuuden parantaminen.

Kestävyydestä tulee ulottua osaksi kaikkea saariston kehittämistoimintaa. Saariston huoltovarmuuden osalta tulee huomioida alueen erityispiirteet, ympärivuotinen asutus tulee turvata. Saaristojen elinvoima syntyy elinympäristöstä, yhteisöllisyydestä, kulttuurista ja elinkeinoista.

Vakka-Suomeen/saaristoon liittyviä

Monipuolisen ja ympärivuotisen, kestävän matkakohteen kehittäminen, paketoinnin ja luontomatkailun kehittäminen. Digitaalinen saavutettavuus.

Matkailuyritykset tarjoavat Selkämeren kansallispuistossa laadukkaita ja kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisia palveluita, jotka lisäävät kansallispuiston taloudellista vaikuttavuutta. Alueen brändin kirkastaminen yhteisiä matkapaketteja kehittämällä.

Yhteistyötä tarvitaan laajasti eri toimijoiden välillä, moniyrittäjyyden edistäminen. Tuotteistus hiljaiselle sesongille. Hyvinvointimatkailun kehittäminen.

Millaista lähtöaineistoa selvityksistä on mahdollista saada?

- Selkämeren kansallispuiston ja Natura2000-alueiden hoidon ja käytön suunnitelma: kulttuuriperintökohteiden ja luontokohteiden listaus ja luontoympäristön huomiointi kävijöiden ohjauksessa/ matkailun ja virkistyskäytön suunnittelussa
- Ihmisten saaristo – Saaristo- ja vesistöalueiden valtakunnallinen kehittämisohjelma vuosille 2020-2023: Tärkeät strategiset teemat saariston matkailun kehittämiseksi elinkeinon näkökulmasta.
- Merialuesuunnitelmakartta: Alueellisia kehittämismerkintöjä liittyen erityisesti maankäyttöön, elinkeinoin, saavutettavuuteen ja liikkumiseen, luontoon sekä kulttuuriperintöön (ks. kartta).

Muita potentiaalisia lähtöaineistoja tai hyödynnettävää:

- Selkämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2021
https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2022/04/selkameri_kavijatutkimus_2021_tiivistelma.pdf
- Saariston päiväretket-myyntikanava: <https://bookturku.fi/retket-ja-aktiviteetit/>

Nostot teemoittain: Saavutettavuus ja liikenne

Saavutettavuus ja liikenne

Millaisia ohjaavia periaatteita/tavoitteita?

Yleisiä

Parannetaan saariston saavutettavuutta kestäväillä liikkumismuodoilla, maksuttomilla yhteysaluksilla ja tie-, meri-, lento- ja raideyhteyksiä parantamalla. Parannetaan turvallisuutta ja ympäristönäkökohtia sekä eri käyttäjäryhmien huomiointia. Edistetään saariston liikenteen turvallisuutta parantamalla teiden kuntoa, rakentamalla kevyen liikenteen väyliä ja kiinnittämällä huomiota teiden nopeuksiin.

Kehitetään edelleen saaristoliikennettä palvelemaan kaikkien saaristolaisten tarpeita: niin vakituisia kuin vapaa-ajan asukkaita, yrittäjiä ja matkailijoita. Kehitetään saaristoliikennettä ympäristövaatimukset, turvallisuus ja eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden. Varmistetaan yhteysalusliikenteen maksuttomuus, toimivuus ja matkustajaystävällisyys (esteettömyys).

Kehitetään veneilyn runkoväylään tukeutuvia saariston matkailureittejä.

Vakka-Suomeen/saaristoon liittyviä

Edistetään matkaketjujen muodostumista, digitaalista ostettavuutta sekä sesongin pidentymistä liikenneyhteyksien avulla. Edistetään myös veneettömien pääsyä saaristoon. Eri liikkumistavat huomioidaan luontoelämyksissä ja virkistyskäyttömahdollisuuksissa.

Millaista lähtöaineistoa selvityksistä on mahdollista saada?

- Kaikissa selvityksissä on kuvattu tavoitetilaa saavutettavuudelle.
- Merialuesuunnitelmakartta: alueellisia kehittämismerkintöjä liittyen erityisesti maankäyttöön, elinkeinoihin, saavutettavuuteen ja liikkumiseen, luontoon sekä kulttuuriperintöön (ks. kartta).

Muuta potentiaalista aineistoa:

- Matkailun saavutettavuus ja matkaketjut-kehittämispolku
https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/167668/vj_2019-08_978-952-317-670-6.pdf?sequence=5&isAllowed=y
- Pyörämatkailun kehittäminen:
<https://www.bikeland.fi/bikepacking>
- Liikkumispalveluiden digitointi ja aikataulurajapintojen avaaminen kaikesta liikenteestä ml. vesiliikenteestä <https://finap.fi/#/>

Nostot teemoittain: Luonto

Luonto

Millaisia ohjaavia periaatteita/tavoitteita?

Yleisiä

Ilmastonmuutoksen huomioiminen, monimuotoisuuden edistäminen, hyvinvoivan ja puhtaan vesistön säilyttäminen. Resurssien säästäminen uusiutuvien energianlähteiden avulla.

Laadukkaat ja saavutettavat virkistysalueet.

Vakka-Suomeen/saaristoon liittyviä

Käytön ohjaamisen avulla kävijöitä ohjataan niin, että kulumiselle herkkiä kohteita ja luontotyypppejä sekä herkkiä lajeja huomioidaan. Seurataan ympäristömuuttujien vaikutuksia lajeihin.

Vesistökuormituksen vähentäminen. Vedenalaisen luonnon tilan säilyttäminen hyvänä. Viestinnän kautta lisätään tietoisuutta luonnosta.

Itämeren suojelu.

Suomalaisen luonnon ja metsän, aistielämysten, tilan ja hiljaisuuden hyödyntäminen.

Millaista lähtöaineistoa selvityksistä on mahdollista saada?

- Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030: erilaisten luonnon virkistyskäytön tapojen huomiointi ja yhteensovittaminen, sekä palveluliiketoiminnan uudet mahdollisuudet terveys/ hyvinvointimatkailussa.
- Selkämeren kansallispuiston hoidon ja käytön suunnitelma: kestävyys ja luonnon monimuotoisuuden tuominen keskiöön.
- Merialuesuunnittelu: SAARISTOMEREN JA SELKÄMEREN ETELÄOSAN SUUNNITTELUALUEEN OMINAISPIIRTEET 1.4.2019:
Luonnonmaantieteelliset ominaispiirteet
 - Vesialueen ominaispiirteet
 - Geologinen monimuotoisuus
 - Biologinen monimuotoisuus
 - Ilmasto, jääolot ja ilmastonmuutos
 - Meriympäristön tila
- Merialuesuunnitelmakartta: alueellisia kehittämismerkintöjä liittyen erityisesti maankäyttöön, elinkeinoin, saavutettavuuteen ja liikkumiseen, luontoon sekä kulttuuriperintöön (ks. kartta).

Muuta potentiaalista aineistoa:

- Luontoaktiviteettien tuotesuosituks, VisitFinland
https://www.visitfinland.fi/4a8294/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2020/visitfinland_luontoaktiviteettien-tuotesuosituks_2020.pdf
- Luontomatkailun tuotteistaminen <https://www.visitfinland.fi/matkaillen-julkaisut#luontomatkailu>

Nostot teemoittain: Kulttuuriperintö

Millaisia ohjaavia periaatteita/tavoitteita?

Yleisiä

Vetovoimatekijät: Suomen vetovoimatekijät perustuvat luontoon ja yhä enemmän myös suomalaisen elämäntavan ja kulttuurin kokemiseen.

Luontomatkailun merkitys paikallistalouksille ja matkailun suuret välilliset vaikutukset.

Vakka-Suomeen/saaristoon liittyviä

Kehitetään matkailijoita kiinnostavia saaristokulttuuriin liittyviä sisältöjä. Tunnistetaan saaristokulttuuriin ja -maisemaan perustuvien tapahtumien ja toiminnan potentiaali elävöittää saaristoa.

Selkämeren vedenalainen ja maanpäällinen kulttuuriperintö tunnetaan, suojellaan, arvostetaan ja hyödynnetään nykyistä paremmin.

Alueen saaristo- ja rannikkoluonto ja kulttuuriperintö ovat elinvoimaisia, hyvin säilyneitä ja ovat pääomaa ja vetovoimatekijöitä matkailulle.

Viestinnän kautta lisätään tietoisuutta Selkämeren luonnosta ja kulttuuriperinnöstä sekä kalastuskulttuurista, edistetään alueen ja sen arvojen tuntemusta ja arvostusta. Perinnebiotooppeja ja kulttuuriperintökohteita hoidetaan.

Saunapalveluiden tuotteistaminen.

Matkailullisesti tärkeiden kohteiden kehittämisestä, palveluiden uudistumisesta ja rahoittamisesta huolehditaan

Kulttuuriperintö

Millaista lähtöaineistoa selvityksistä on mahdollista saada?

Selkämeren kansallispuiston ja Natura2000-alueiden hoidon ja käytön suunnitelma: kulttuuriperintökohteiden listaus ja niiden hoidon merkitys, sekä ainutlaatuiset erottavat vetovoiman kilpailukykytekijät alueelle luonnon ja historian näkökulmasta.

Merialuesuunnittelu: SAARISTOMEREN JA SELKÄMEREN ETELÄOSAN SUUNNITTELUALUEEN OMINAISPIIRTEET 1.4.2019: kulttuurihistorialliset ominaispiirteet

- Rannikko- ja saaristoasutus
- Merellisen kulttuuriperinnön ominaispiirteet

Merialuesuunnitelmakartta: Alueellisia kehittämismerkintöjä liittyen erityisesti maankäyttöön, elinkeinoihin, saavutettavuuteen ja liikkumiseen, luontoon sekä kulttuuriperintöön (ks. kartta).

Muuta potentiaalista aineistoa:

- Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartta

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164757/OKM_2023_10.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- LAB. 2023. Luontokohteiden kulttuuriperintö eläväksi. Hanke. <https://lab.fi/fi/projekti/luontokohteiden-kulttuuriperintö-eläväksi>

- Museovirasto. 2021. Kestävästi yhdessä. Kulttuuriperintö ja matkailu Suomen menestystekijöinä.

https://www.museovirasto.fi/uploads/Meista/Julkaisut/rev_FINAL_2021_Kestavasti_yhdessa.pdf

- Museovirasto & Visit Finland. 2021. Opas elävän perinnön vastuulliseen matkailulliseen tuotteistamiseen.

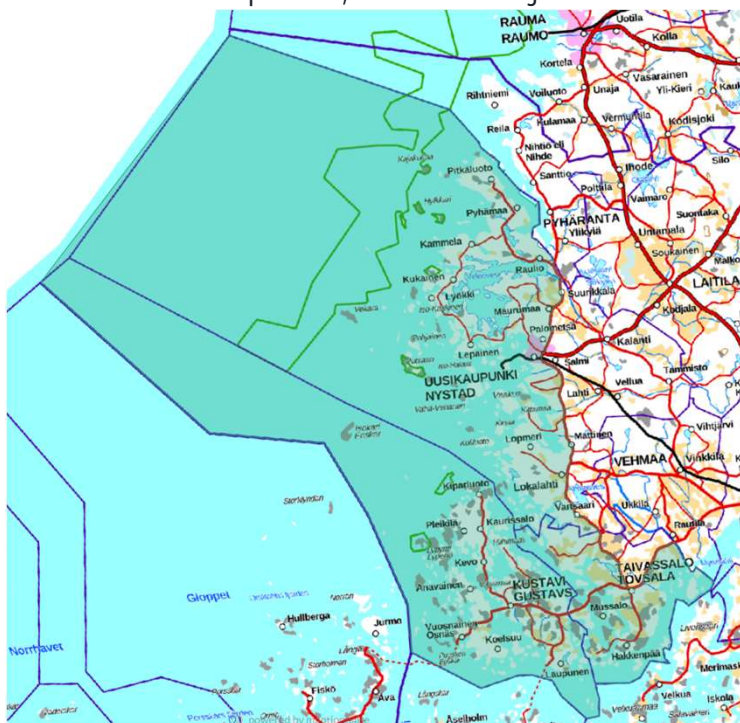
<https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/assets/yhteinen-polku-opas-elavan-perinnon-vastuulliseen-matkailulliseen-tuotteistamiseen-2021.pdf>

- Museovirasto. 2023b. Elävän perinnön kansallinen luettelo.

https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/wiki/EI%C3%A4v%C3%A4n_perinn%C3%B6n_kansallinen_luettelo/valitut

Matkailun ja virkistyskäytön osalta nostot teemoittain kartoilla

Alue: Uusikaupunki, Taivassalo ja Kustavi

Maankäyttö

Elinkeinot

Saavutettavuus ja liikkuminen

Luonto

Kulttuuriperintö

Muuta

Iso Harmaaletto: metsästyskohde. Kohteista voidaan kehittää monipuolisesti eri käyttäjäryhmiä (veneilijät, retkeilijät, metsästäjät, luontoharrastajat, melojat, vapaa-ajankalastajat, sukeltajat) palvelevia käyntikohteita, jotka sopivat yksittäisille kävijöille tai pienryhmille.

Reila: kehittämismahdollisuuksina retkeily, ulkoilu, rantautuminen.

Liesluoto: Ainoa kohde kansallispuistossa, johon tieyhteys. Kohteesta voidaan kehittää monipuolisesti eri käyttäjäryhmiä (veneilijät, retkeilijät, metsästäjät, luontoharrastajat, melojat, vapaa-ajankalastajat, sukeltajat) palvelevia käyntikohteita, jotka sopivat yksittäisille kävijöille tai pienryhmille.

Isokari: Isokaria kehitetään kansallispuiston kärkikohteena, jossa kävijämäärät tulevat kasvamaan ja palvelut ovat monipuoliset, soveltuvat sekä veneilijöille että ryhmille, ja järjestetyille retkille. Metsähallitukselle kuuluvia kansallispuiston ulkopuolisia alueita, joita kehitetään osana kansallispuistoa.

Putsaari: mahdollinen matkailukäyttö tulee sopia Uudenkaupungin kaupungin ja maanomistajien kanssa.

Katanpää: Katanpää kehitetään kansallispuiston kärkikohteena, jossa kävijämäärät tulevat kasvamaan ja palvelut ovat monipuoliset, ja soveltuvat sekä veneilijöille että ryhmille, ja järjestetyille retkille.

Kansallispuiston kehittäminen ja suojelutoimenpiteet sekä ympäröivien alueiden maankäyttö yhteensovitetään mm. kaavoituksessa, hankkeissa jne. Rannikkoalueen rakentamispotentiaali ja -rajoitukset tulee riittävällä tasolla tunnistaa huomioiden yksittäisten ja hajanaisten toimenpiteiden kokonaisvaikutukset ja valtakunnallinen tavoitella rannikkoalueen kestävästä käytöstä.

Nostoja kartalla eri selvityksistä

Maankäyttö

Nostoja kartalla eri selvityksistä

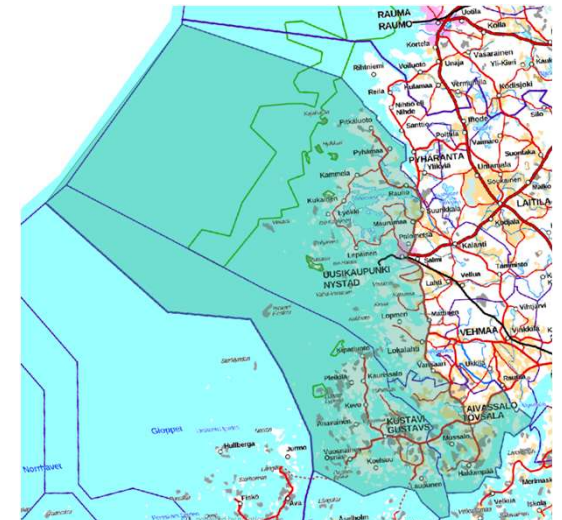
Elinkeinot

Eri saaristoalueiden yhteistyö, matkailualueen brändityö.

Matkailuliiketoiminnan kasvua tukeva saavutettavuus.

Matkailusesongin pidentäminen toimivilla liikenneyhteyksillä. Matkailua ja siihen liittyviä kilpailukykyisiä ympärivuotisia palveluita.

Kv-markkinointi VisitTurku Archipelago-yhtiön kautta.

Nostoja kartalla eri selvityksistä

Saavutettavuus ja liikkuminen

Ulkosaaristoon lyhyt venematka.

Rannikon ja saariston saavutettavuuden ja matkaketjujen kehittäminen keskuskaupungeista.

Saariston rengasteihin tukeutuvat kylät.

Rannikon ja saariston saavutettavuuden ja matkaketjujen kehittäminen keskuskaupungeista

Nostoja kartalla eri selvityksistä

Luonto

Liikkumisrajoitukset tärkeillä linnuston pesimäalueilla; myös erityisen tärkeitä lintujen muutonaikaisia levähdysalueita.

Luontoarvojen ollessa suuret liikkumisrajoitusten asettaminen myös yksityisille suojelualueille, esim. Uhanalaiset ja häiriölle herkkä lajit.

Uudenkaupungin saariston Natura2000-alue.

Virkistyskäytön ja muun käytön ohjaamisen avulla kävijöitä ohjataan niin, että kulumiselle herkkiä kohteita ja luontotyyppisiä sekä herkkiä lajeja huomioidaan.

Seksmiilarin saariston Natura2000-alue. Linnustollisesti lounaisrannikon arvokkaita luontoalueita. Kuuluu rantojensuojeluohjelmaan.

Katanpään Natura2000-alue (osin päällekkäinen Seksmiilarin saariston Natura-alueen kanssa). Laguunit, merenrantaniityt, vanhat metsät, silikaattikalliot.

Selkämeren kansallispuiston eteläosassa korostuvat lehtimetsät, vanhan asutuksen läheiset hakamaat ja iäkäs puustoiset metsälaitumet sekä kivikorantojen suuruhoiset merenrantaniityt. Harvinaisia ravinteisia kotojakin on erityisesti puiston eteläosissa.

Uhat: umpeenkasvu, rehevöityminen, ilmaston lämpenemisestä johtuvat muutokset ja vieraslajit.

Rikas linnusto tarjoaa mahdollisuuksia luontomatkailuun.

Vedenalainen kulttuuriperintö.

Kalastuskulttuurin näytealueet.

Lyökin pooki: Suomen vanhin tunnettu merimerkki.

Vekara (Uudenkaupungin saariston Natura 2000 -alue): Vekaran saaren kalastajatali, esimerkki saaristoasutuksesta. Esihistorialliset hautaröykkiöt.

Perinnebiotoopit

Isokari: Isokarissa on Merenkulkuun liittyvä majakkasaaren rakennusperintö, kansallispuistoalueen majakkayhteisöön liittyvä rakennusperintökokonaisuus sekä luotsien vahtitupa. Arkeologinen: runsaasti maankäytön jäänteitä. Kivimuurijärjestelmä.

Kulttuurireittien kehittäminen.

Historiallinen maisema ja maanpäällinen kulttuuriperintö.

Putsaari: Putsaaren kappeli (Uudenkaupungin seurakuntayhtymä). Arkeologinen: keskiajalta periytyvä luonnonsatama.

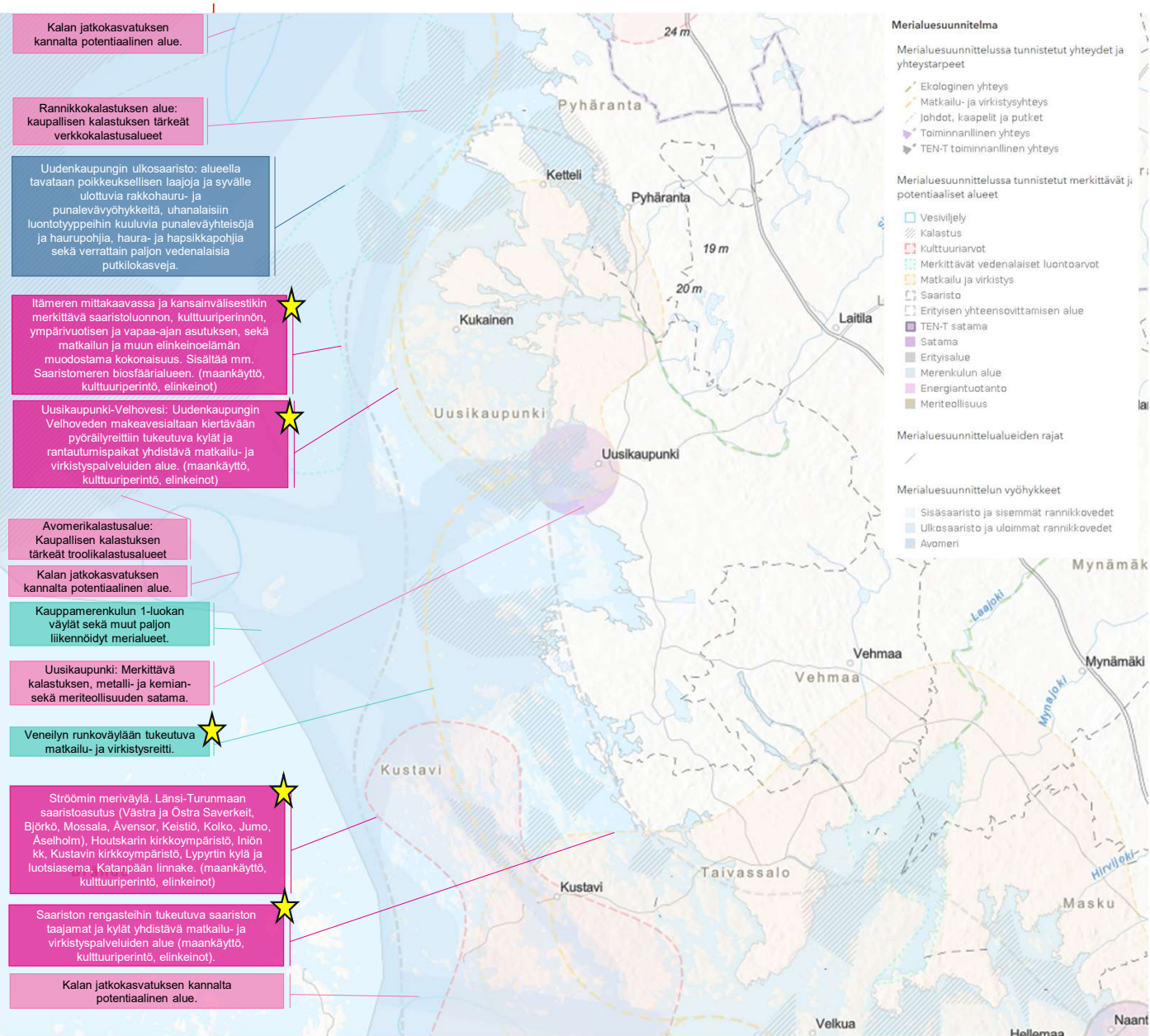
Katanpään venäläisajan sotilasarkkitehtuuri. Rakennuskannassa kiireelliset korjaustarpeet.

Loukeenkari: kalastustukikohdan jatulintarha.

Nostoja kartalla eri selvityksistä

Kulttuuriperintö

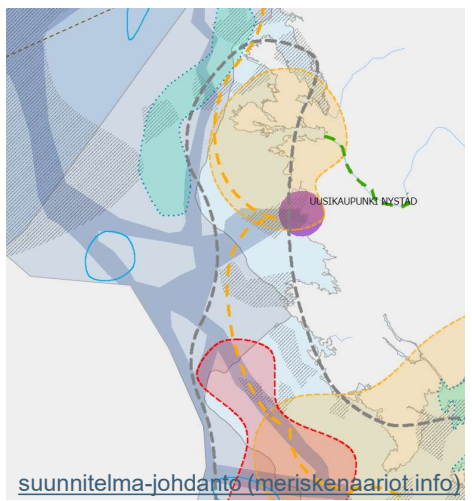

- Merialuesuunnitelma**
- Merialuesuunnittelussa tunnistetut yhteydet ja yhteystarpeet
- Ekologinen yhteys
 - Matkailu- ja virkistysyhteys
 - Johdot, kaapelit ja putket
 - Toiminnallinen yhteys
 - TEN-T toiminnallinen yhteys
- Merialuesuunnittelussa tunnistetut merkittävät ja potentiaaliset alueet
- Vesiviljely
 - Kalastus
 - Kulttuuriarvot
 - Merkittävät vedenalaiset luontoarvot
 - Matkailu ja virkistys
 - Saari
 - Erityisen yhteensovittamisen alue
 - TEN-T satama
 - Satama
 - Erityisalue
 - Merenkulun alue
 - Energiantuotanto
 - Meriteollisuus
- Merialuesuunnittelualueiden rajat
- Sisäsaari ja sisemmät rannikkovedet
 - Ulkosaari ja ulommat rannikkovedet
 - Avomeri
- Merialuesuunnittelun vyöhykkeet
- Sisäsaari ja sisemmät rannikkovedet
 - Ulkosaari ja ulommat rannikkovedet
 - Avomeri

Merialue-suunnitelman nostot kartalla

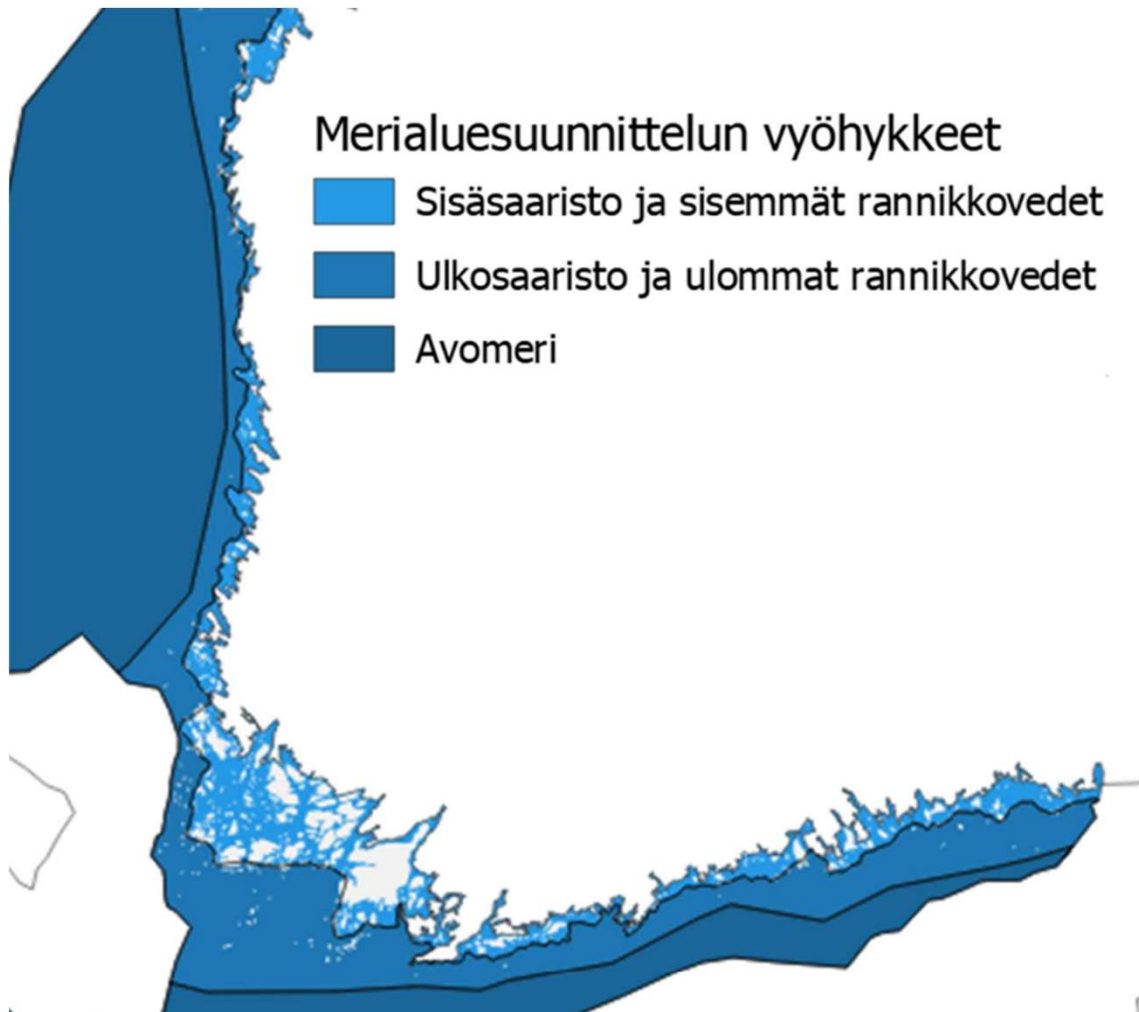
- Maankäyttö
- Elinkeinot
- Saavutettavuus ja liikkuminen
- Luonto
- Kulttuuriperintö

★ Erityisesti matkailuun ja virkistykseen liittyvät nostot

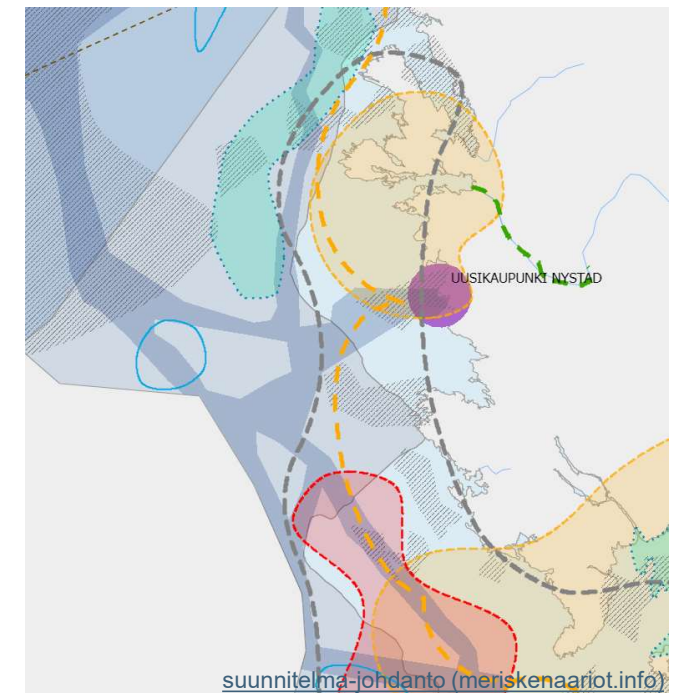
- Suunnitteluratkaisuja liittyen
- **meriympäristö ja meriluonto**
 - energia
 - Meriliikenne
 - kalastus ja vesiviljely
 - **matkailu ja virkistys**
 - **kulttuuriperintö**
 - meriteollisuus
 - kaivannaiset
 - sininen bioteknologia
 - maanpuolustus

[suunnitelma-johdanto \(meriskenaariot.info\)](http://suunnitelma-johdanto.meriskenaariot.info)

Merialuesuunnitelma: Sisä-, väli- ja ulkosaaristo sekä saaristomaiset manneralueet ja vesistöt

*Alue kuuluu merialuesuunnitelmassa
Saaristomeri ja Selkämeren eteläosan
merialuesuunnittelualueeseen.*

Microsoft Word - Meri (merialuesuunnittelu.fi)

Saaristovyöhyke Selkämeren eteläosassa

'Selkämeren kansallispuiston luonnon silmiinpistävin ominaisuus on ulkosaaristosta sisäsaaristoon tapahtuva muutos sekä pohjois–eteläsuuntainen muutos. Valtaosa kansallispuiston saarista sijaitsee ulkosaaristovyöhykkeessä, väli- ja sisäsaariston kohteita on vähemmän. Ulkosaariston tuulelle, jäälle ja rantavoimille alttiit avoimet saaret ovat lintujen valtakuntaa, ja kohti sisäsaaristoa saaret muuttuvat suojaisemmiksi, metsäisemmiksi ja luontotyypeiltään monipuolisemmiksi.

Puisto ulottuu kahden kasvillisuusvyöhykkeen alueelle. Eteläosa puistoa sisältyy hemiboreaaliseen Lounaisen rannikkomaan vyöhykkeeseen. Luonnonhoidon näkökulmasta kahden kasvillisuusvyöhykkeen raja jakaa kansallispuiston karkeasti kahteen osaan Pyhärannan ja Rauman kohdalla. Eteläosassa korostuvat lehtimetsät, vanhan asutuksen läheiset hakamaat ja iäkäspuustoiset metsälaitumet sekä kivikkorantojen suurruohoiset merenrantaniityt. Harvinaisia ravinteisia ketojakin on erityisesti puiston eteläosissa.

Kansallispuiston maaperä muuttuu etelä–pohjoissuunnassa. Kalliomaat ovat yleisiä puiston eteläpuoliskolla, Maalajit vaihtelevat karuista silikaattisista kivilajeista ravinteisiin kivilajeihin (diabaasialueet ja kalkkikivijuonteet) sekä hiekkakiveen (Satakunnan hiekkakivi). Kalkkivaikutusta tavataan jossain määrin puiston eteläpuoliskolla, ja hiekkamaita puiston pohjoisosissa (Geologian tutkimuskeskus 2010). Myös rannan topografia on Selkämerellä kohti pohjoista mennessä loivempi kuin eteläisellä Selkämerellä.

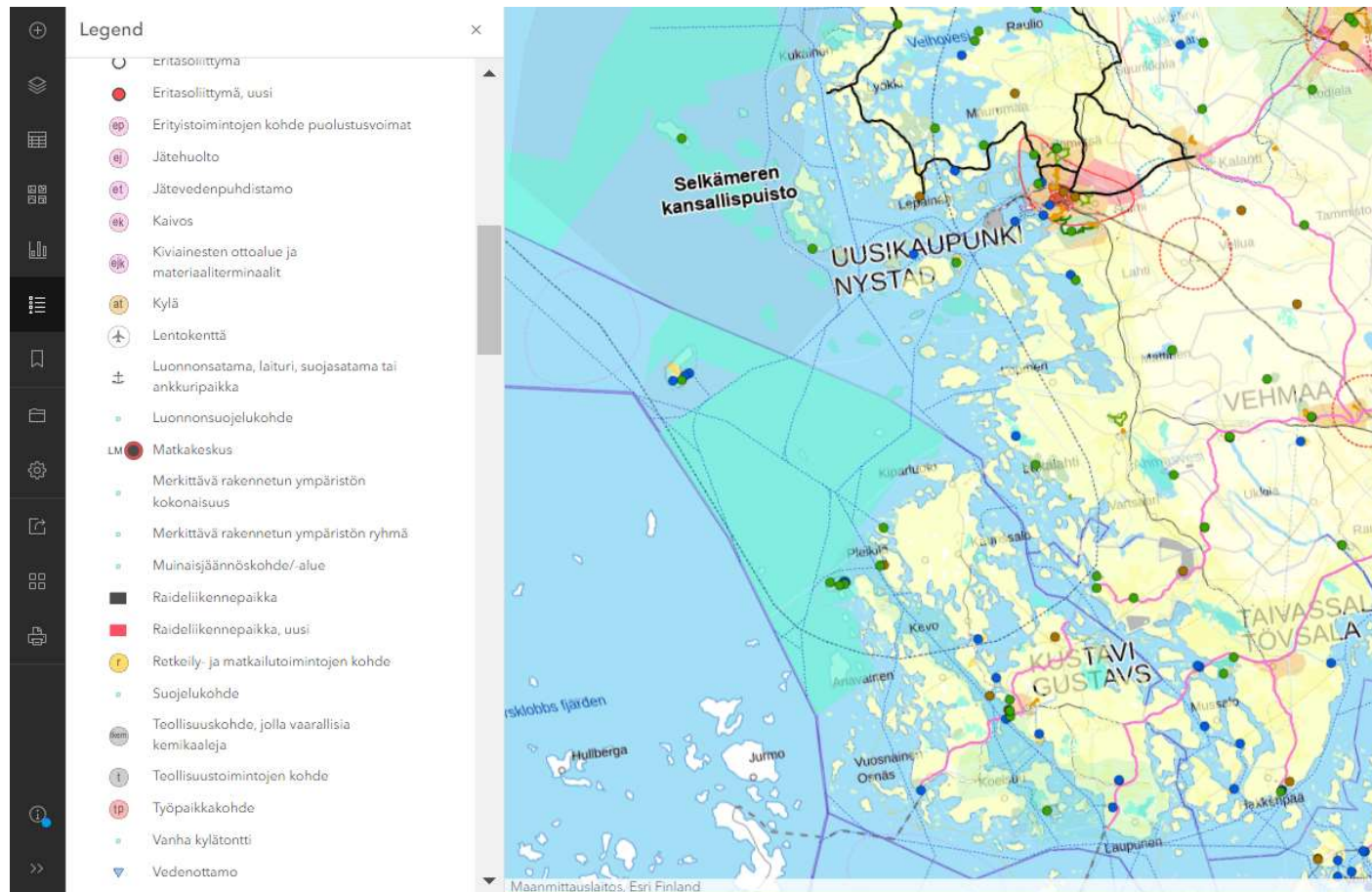
Pitkään asutuskäytössä olleita saaria on Selkämeren eteläosassa. Niillä korostuvat tilakeskusten läheisen maankäytön jäljet hakamaineen ja ketoineen. Saarten luontotyyppeihin ovat vaikuttaneet myös erilaiset kalastuskulttuurin ja merenkulun käytännöt, kuten kalastuskausien aikainen tilapäisasutus ja kotitarvepuunotto. Ympärivuotinen asutus hävisi nykyisen kansallispuiston alueelta käytännössä 1970-luvulle tultaessa (ks. esim. Wahlroos 1989).'

LÄHDE: Selkämeren kansallispuiston luonnonhoidon yleissuunnitelma 2016 <https://julkaisut.metsa.fi/wp-content/uploads/sites/2/2016/04/c134.pdf>

Nettikarttakooste

<https://wspfi.maps.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=a24f677ee4554f67bcced88e02173d16>

Maakuntakaava sisältäen luonnon-suojelualueet sekä matkailu- ja virkistyskohteet.

Yhteenveto

Selvityksissä korostuvat tai toistuvat seuraavat asiat matkailun ja virkistystyksen kehittämiseksi Vakka-Suomeen liittyen:

- matkailun edistäminen saariston saavutettavuutta ja yhteyksiä kehittämällä
- tuotepakettien, myynnin, matkailun infrastruktuuriin, (digitaalisen) opastamisen ja yhteistyön kehittäminen mm. saaristokulttuurista ammentaen
- saariston vetovoiman, tietoliikenneyhteyksien ja ympärivuotisten palveluiden kehittäminen asukkaille
- vetovoiman kehittämiseksi alueen matkailun vetäjä ja kumppanuusverkosto on määriteltävä matkailutoimijoiden yhteistyön ja kestävän matkailun koordinoimiseksi.
- yhteistyön kehittäminen muiden saaristoalueiden kanssa

Sen sijaan mm. pyörämatkailukohderyhmä, sen tarpeet ja potentiaali, tai kaikkien eri Saariston rengasteiden merkitys alueelle saapumiseen, eivät nousseet vahvasti esiin.

Selvityksissä on hyvää lähtöaineistoa tarkempaan suunnitteluun mm. luonnon ja kulttuuriperinnön näkökulmasta (Selkämeren kansallispuiston ja Natura2000 – alueiden hoidon ja käytön suunnitelma).

Selvityksen tulosten pohjalta esitämme seuraavia kehitysehdotuksia

- Selkämeren eteläosaa on mahdollista nostaa houkuttelevaksi matkailukohteeksi kokonaisuutena muotoilemalla brändimielikuvaa karun ulkosaariston kulttuurihistorialliseksi luontomatkailukohteeksi.
- Houkuttelevan vierailukohteen suunnittelussa otetaan huomioon digitaalisuus, kohderyhmät, saavutettavuus ja ympärivuotisuus. Kestävyyšnäkökulmat ja matkailun ajankohtaiset trendit luovat pohjan asiakkaan polun suunnittelulle. Matkailijat hyödyntävät asukkaille kehitettyjä palveluita, ja haluavat olla kontaktissa paikallisväestön kanssa.
- Saavutettavuuden kehittäminen julkisella liikenteellä, mikä on olennaista kestävän matkailun kokonaisuudessa.
- Olennaista on myös kehittää tuotteita esimerkiksi Turun tarjonnan yhteyteen kansainvälisille asiakkaille, mm. saariston historiallisena päiväretkenä ja kestävän matkailun trendien mukaisena pyörämatkailukohteena, johon alue viehättävine maalaishäyryineen tarjoaa Suomen mittakaavassa parhaan suomalaisen rakennusperintö-, historia- ja luontosisällön kompaktilla alueella. Alue tarjoaa kaupunkielämän vastapainoksi elvyttävää ja palauttavaa virkistystä ja matkailua.

wsp

